

Les dejeccions ramaderes milloren la qualitat del sòl agrícola

Les característiques del sòl que interessin des d'un punt de vista agrícola, de producció de cultius, milloren quan s'apliquen dejeccions ramaderes de forma habitual. I, per tant, aplicar dejeccions ramaderes com fertilitzants dels cultius millora la qualitat del sòl agrícola. Però, què s'entén per qualitat del sòl? Quines característiques interessa millorar d'un sòl?

QUÈ S'ENTEN PER QUALITAT DEL SÒL?

Tots els sòls presenten unes característiques que fan que cadascun sigui més o menys idoni per un determinat ús. Segons quin sigui l'interès pel qual es vol utilitzar un determinat sòl, poden interessar més o menys uns aspectes o altres. Quan es fa referència a la qualitat del sòl, s'entén que s'està referint a la qualitat per una determinada utilització d'aquest sòl.

Per la producció de cultius, en general, interessa que el sòl sigui capaç de subministrar al cultiu aigua i nutrients de forma suficient per assegurar-ne el seu desenvolupament. En zona mediterrània, és especialment interessant que el sòl sigui capaç d'emmagatzemar la màxima quantitat d'aigua possible, i que aquesta estigui disponible pels cultius.

EL SÒL: CARACTERÍSTIQUES PRINCIPALS

Des del punt de vista de producció agrícola, interessa disposar d'un sòl fèrtil. La fertilitat d'un sòl no s'interpreta només com una abundància de nutrients per les plantes sinó que contempla també altres aspectes que, de forma directa o indirecta, poden afectar la disponibilitat de nutrients pels cultius.

En general, es parla de tres tipus de fertilitat d'un sòl: química, física i biològica. S'han de contemplar de forma conjunta, no aïllada, i els tres tipus estan fortament relacionats entre ells.

Fertilitat química

Es refereix principalment a la disponibilitat de nutrients pels cultius. Evidentment, la riquesa del sòl en nutrients (tant els principals – nitrogen (N), fòsfor (P) i potassi (K)- com altres que es requereixen en menor quantitat: sofre (S), Calci (Ca), Bor (B),...) és un aspecte important a considerar. Però en la **disponibilitat dels nutrients pels cultius**, també hi juguen un paper important altres característiques químiques del sòl (pH, carbonats en el sòl, salinitat,...) que poden ser determinants per una major o menor disponibilitat per les plantes d'aquests nutrients.

Aquesta disponibilitat, a més, està molt condicionada per característiques del sòl incloses en el que s'entén com fertilitat física i fertilitat biològica del sòl.

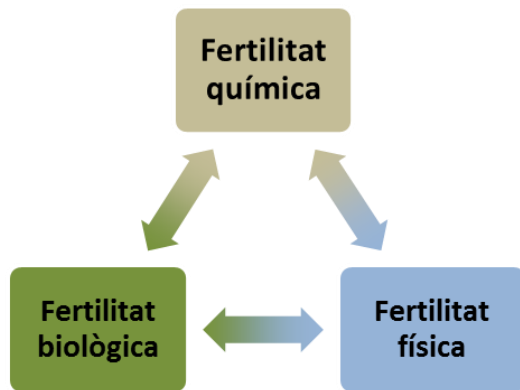

Fertilitat física

Des d'un punt de vista físic, de forma resumida, el sòl ha de permetre el creixement adequat de les arrels dels cultius, ha d'emmagatzemar aigua pel correcte desenvolupament de les plantes i ha d'evitar, en la mesura del possible, que esdeveniments externs (pluja, vent, treball del sòl,...) puguin alterar-lo i conduir a la pèrdua del sòl (p.ex.: erosió) o de les seves funcions principals (p.ex.: per compactació).

Aquestes funcions venen determinades per algunes característiques dels sòls com la porositat (presència de suficient volum de porus i la seva distribució), el contingut en matèria orgànica, la seva estructura interna i l'estabilitat dels agregats enfront d'agents externs.

Però les característiques mencionades depenen, en gran part, de l'activitat biològica de múltiples éssers vius que desenvolupen la totalitat o part de la seva vida, en el sòl.

Fertilitat biològica

El sòl és l'hàbitat de milers d'espècies diferents d'éssers vius, des de llombrius de terra, petits mamífers i insectes fins a bacteris i fongs. L'activitat d'aquests éssers influeixen de forma directa en la conformació de les característiques dels sòls. Com a exemples, les llombrius de terra contribueixen a barrejar la matèria orgànica del sòl i a l'elaboració de galeries en múltiples direccions, els fongs poden contribuir a descomposar la matèria orgànica i a formar agregats més estables en el sòl.

L'activitat i la diversitat biològica d'un sòl són aspectes clau per disposar d'un sòl fèrtil, en sentit ampli.

Font:
MACS
-UdL

En propers butlletins es presentarà informació més detallada sobre la importància de les característiques del sòl esmentades i sobre els efectes que les aplicacions de dejeccions ramaderes hi tenen.

 Generalitat de Catalunya
Departament d'Agricultura,
Ramaderia, Pesca i Alimentació

 Fons Europeu Agrícola
de Desenvolupament Rural:
Europa inverteix en les zones rurals

Aquest article divulgatiu s'ha elaborat en el marc de l'activitat demostrativa **QUALISÒL: Millora de la qualitat del sòl amb l'aplicació de dejeccions ramaderes**, activitat finançada a través de l'operació 01.02.01 de Transferència Tecnològica del Programa de desenvolupament rural de Catalunya 2014-2020

Coordina:

 Fundació MAS BADIA
Estació Experimental Agrícola

Col·laboren:

 PLANA DE VIC
COOPERATIVA
Junts cuidem l'origen

 Generalitat de Catalunya
Departament de Territori
i Sostenibilitat
 Parc Natural
de la Zona Volcànica
de la Garrotxa

 Associació de Productors
de Conreu Extensiu
de Girona

 **COOPERATIVA AGRÍCOLA
CASTELLÓ D'EMPÚRIES**
S.C.C.L.

ARADA
Associació de Ramaders i
Agricultors per a la Defensa
Ambiental de Santa Pau

FRANCESC DOMINGO francesc.domingo@irta.cat
IRTA Mas Badia
ÀNGELA D. BOSCH SERRA
angela.bosch@macs.udl.cat MACS-UdL

Universitat de Lleida
Departament de Medi Ambient
i Ciències del Sòl

IRTA